

NA SEKADLE

LETNÍ SLAVNOSTI LEČE 1999 – 2003

VDYDÁNO: 21. ČERVNA 2003

Jsou "věci", které se nedají koupit. Patří mezi ně hlavně zdraví, láska a dobrá nálada. Ale pro dobrou náladu se dá mnoho udělat. Stačí jen chtít. Chtít se sejt s ostatními lidmi, zapomenout na nesváry, které beztak vznikly z nějaké malichernosti, sejt se a poklábosit. Ozelet pro jeden večer stopadesátýosmý díl nějakého televizního seriálu a sednout si pod oblohu plnou hvězd, se sklenkou něčeho dobrého a poslouchat živé hlasy živých lidí. A s úžasem zjišťovat, že ten odnaproti, je docela prima člověk se kterým se dá dobře poklábosit.

Jsem moc rád, že tohle lidé z Leče dokáží. Že stačilo jen říci pojďme, sejdeme se a vzpomínáme na staré časy a uděláme něco pro naše děti a vnuky a všichni byli pro a přispěli tím nejcennějším co lze dát – dobrou náladou. Jím všem patří díky za to, že Letní Slavnosti Leče jsou jaké jsou, a že se všem líbí, a že nám je přespolní snad i trochu závidí. Chtěl bych všem poděkovat, že mi pomohli připravit hry pro děti a sezení pro dospělé a občerstvení a organizaci. Že mi zkrátka umožnili, abych se dobře bavil a když jste se bavili také, tak mi to vůbec nevadilo, právě naopak.

Ještě jednou.

Díky.

Josef KOZÁK

Opravdovým překvapením a vrcholem byl pochod Mažoretek od rybníka na letních slavnostech 2001. V čele pochodujících dam tlačila na vozíčku paní Müllerová svého nájemníka, pana Švejka.
Foto Radek KUNERT

SOBOTA 21. ČERVNA 2003 V LEČI NA NÁVSI

Letní slavnosti Leče

PÁTÉ JUBILEJNÍ ODPOLEDNE HER A ZÁBAVY U NEJVĚTŠÍHO RYBNÍKA PODBRDŠKA

V čem všem jsou obyvatelé Leče „namočení“? Pokusím se připomenout několik akcí, na nichž jste je mohli spatřit.

Letní slavnosti - Letní slavnosti Leče vznikly v létě 1999 jako vzpomínka na benátskou noc z let šedesátých. Jejich obliba měla za následek, že pokračovaly rok následující, kdy téměř celé propršely, ale organizátory to nevyvedlo z míry a Letní slavnosti se staly tradicí. Letošní slavnosti jsou již páté v pořadí.

Loučení s létem - Tak, jak jsou Letní slavnosti symbolem začátku léta, stalo se Vodnické loučení s létem charakteristickým podzimním posezením pod lípou. Většina se jedná o komorní ráz, kdy se lidé jen sejdou a poklábosí.

Třebaňský masopust - Je nejstarší novodobou oslavou konce masopustu. Pravidelně se na něm zúčastňoval lederhauský rodák Josef

Jahelka, který vyhrál několikrát titul Král masopustu, v čemž mu pomáhala i jeho sestřenice a obywatelka Leče Hana Jakoubková. Od roku 2000 nechýbí chalupěti vodníci v žádném masopustním průvodu. Letos měli dokonce na zadnotřebaňském jarmarku svůj vlastní stánek, kde prezentovali naši vesničku a zvali návštěvníky na Letní slavnosti.

Sto let lokálky - oslava spojená s historickou jízdou parního vlaku byla výzvou, kterou nemohli vodníci nechat bez povšimnutí. Více se dočtete na straně 7.

Třebaňský Našinec - neboli Benátská noc na zadnotřebaňském ostrově. V roce 2000, kdy obec slavila 1000 let trvání vstoupilo družstvo „arabských“ vodníků poprvé do soutěže a slavně zvítězilo. Tady je úryvek z Našich novin č.19/2000: „...protože to bylo na břehu řeky, tedy u vody, nemohli tam vodníci z Leče chybět. Když si lidi vezmou dovolenou, jedou k vodě, k moři nebo k rybníku. Když si vezmou dovolenou vodníci, jedou samozřejmě na poušť (povídáčkám o škodlivosti suchého prostředí pro hastrmany nevěřte, jsou to jen a jen tlachy). A tak jsme jeli do Persie na návštěvu za našimi kamarády, Sindibádem, Aladinem a Šeherezádou. Cestou zpátky jsme se zastavili na slavnostech v Zadní Třebani. Všichni byli trochu překvapeni, že jsme přišli po souši, ale to vte... vodníci mají vody za celý rok dost a dost a stavět plavidlo? To je přece pod vodnickou úroveň. Nakonec nám ho odpustili a začali jsme soutěžit. Nebylo to lehké. Proti nám stálo družstvo Marfanů, samé ženy a jeden bezpohlavní tahoun. Dále Hlásnotřebaňáci a Liteňská chasa, protestující proti všemu (aspoň to zpočátku říkali). Také jsme tam narazili na Kornu. Věční nespokojenci a kverulanti. Pamatují si dobře. Tamější vodníci nikdy nebyli s ničím spokojeni. Buď bylo málo vody nebo hodně vody, byla moc studená nebo moc teplá, ryby moc tiché, jindy zase příliš hlučné... Zkrátka a dobře: Na Korně nikdy žádný pořádný vodník nebyl. Ale jinak jsou Kornáci číperní chlapi, protože nám fandili. Pravda, byl tam jen jeden, ale vydal nejméně za deset. No jak říkám, číperný chlapec.“

**CHALOUPKY POD CHRÁSTAMA,
CO SE TO STALO S VÁMA,
BYLY JSTE TAKOVÉ HEZKÉ,
VY NAŠE CHALOUPKY ČESKÉ.**

**SMUTNĚ TEĎ JDEME SVĚTEM,
ŠTĚSTÍ JE ZVADLÝM KVĚTEM,
O VÁS VYPRÁVÍME S LÁSKOU,
POHÁDKY NAŠIM DĚTEM.**

Leč bývala kdysi městem

STÁLO ZDE PŘED TŘICETILETOU VÁLKOU VZKVÉTAJÍCÍ MĚSTO?

Když jsem se ptal kohokoliv ze starších občanů Leče na to, jak dříve vesnice vypadala, každý z nich své vyprávění začal slovy: "...Leč kdysi bývala velkým městem, až to tu ve třicetileté válce vypálili Švédové...". Každý však nezapomněl dodat, že to ví od své maminky či babičky, kterým to vyprávěli jejich rodiče a tak dále a tak dále. Tedy informace předávaná z pokolení na pokolení.

Kde se tato vyprávění vzala?

Podle známého pořekadla, že není šprochu, aby na něm nebylo pravdy trochu, se můžeme klidně domnívat, že Leč opravdu "kdysi" bývala velmi rozlehlá. Jenže pouhé ústní podání, chceme-li být alespoň trochu objektivní, k tomu konstatování nestačí. Nezbyvá, než se obrátit k písemným zprávám a pokusit se z nich vyčíst co se dá. Písemných dokladů o počátcích naší osady je však žalostně málo a co víc - navzájem si odporují. A tak jsem si jako první, vlastně základní, vzal brožuru bývalého liteňského faráře Josefa Kreisingera "Liteň a přifařené obce" z roku 1896 a na straně 75 jsem se dočetl, že:

"Leč uvádí se ku konci 14. století jako statek, který Budovcům náležel. Roku 1570 spojil Leč Adam Budovec z Budova se zbožím liteňským. Před válkou třicetiletou měla být, Leč městem. V 17. a 18. století provozovalo se v Leči koželužství, odtud jméno "Lederhaus" tamtéž při-

cházející."

Značně kusá informace. Zatímco jiným obcím je v knize věnována stránka nebo i více, Leč jen těchto pět řádek. Bohužel, farář Kreisinger vůbec neuvádí prameny z nichž čerpal a také jeho formulace jsou dosti nejasné.

"... před třicetiletou válkou...". Z toho se vůbec nedá určit, zda to bylo těsně před třicetiletou válkou, tedy před nešťastným rokem 1639, kdy Švédové vypálili celé Podbrdsko nebo zda se jedná o jakoukoli dlouhou dobu před třicetiletou válkou, třeba o již zmíněný konec 14. století.

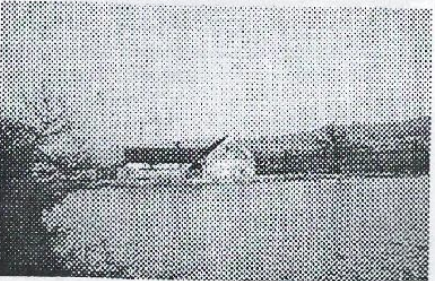
"... měla být Leč městem...". To může znamenat že městem byla a farář Kreisinger se o tom dozvěděl z ústního podání nebo že měla být na město povýšena.

V téže knize je i opis prodejní smlouvy Adama Budovce z Budova, který roku 1570 prodal Leč s připojenou částí Litně Janu staršímu Vratislavu z Mitrovic. Mezi jednotlivými prodávanými nemovitostmi jsou uvedeny i rybníky a lesy svými jmény. Mezi lesy je i část nazvaná "Vinná leč veliká" a mezi rybníky i rybník "Pustý". O vesnici nebo dokonce o městu Leč ani slovo.

Že by tehdy Leč již neexistovala. Je to velmi pravděpodobné, protože nějaká "záchranná úvaha", že Adam Budovec si mohl vesnici (město) ponechat, neobstojí. Co by z ní měl,

když rybník, onen jediný zdroj tak potřebné vody, prodal.

Dalším písemným dokladem je první farní "Pamětní kniha" v Litni. Začal ji psát jeden z

Jediná známá dochovaná fotografie tzv. Pustekého mlýna v Leči. Obrázek byl pořízen začátkem 40. let, kdy už mlýn sloužil jen jako obytné stavení.

Foto ARCHIV

prvních liteňských administrátorů po třicetileté válce, Jakub Červenský a opsal do ní několik poznámek z doby před válkou, prý z jakési ještě starší pamětní knihy. Jedna z jeho poznámek je: "Desátek, který v letech 1538 osada liteňská farářům odváděla". V seznamu jsou uvedeny Liteň, Měňany, Kornu, Vlence, Běleč, Poučnick, Lhotka, Svinaře a Hodyň. O Leči opět ani slovo.

Takže ani v roce 1538 Leč neexistovala? To, že není uvedena v seznamu desátků ještě nesvědčí proti její existenci. Patronem liteňského kostela byl totiž tehdejší majitel liteňského panství a Leč, jestliže patřila jinému majiteli, mohla mít svou vlastní kapli, se svým vlastním duchovním správcem a být tak samostatnou farností, zcela nezávislou na liteňském kostele.

Posledním písemným dokladem, který se našeho případu týká a který jsem měl možnost vidět, je pamětní kniha obce Skuhrov. První z kronikářů, Václav Sudík, zde v kostce popisuje historii Hatí a přilehlých obcí. Mimo jiné se zmiňuje také o Lederhausu: "...vznik samoty "Myslivna", dnes Lederhaus, se datuje od založení rybníka Pustský, jehož majitel dal postavit domek hlídači, který měl dělat hajného."

Pokusím se nyní podle těchto fragmentů alespoň částečně vykreslit; obraz oné "Prvoleče" a podat co nejpravděpodobnější výklad jejího počátečního vývoje.

Nejprve shrnuť všech zjištěných poznatků:

- * první zmínka z konce 14. století roku 1538 v "Seznamu desátků" Leč neuvedena (neexistovala nebo měla vlastního kaplana)

- * roku 1570 prodává Adam Budovec své pozemky v Leči (mezi nimi je rybník Pustý a les Vinná leč veliká)

- * někdy před tímto rokem zakládá majitel (Adam Budovec?) rybník Pustý a nechává stavět boudu pro hlídače a myslivce v Lederhausu

A co z toho všeho plyne? Mohlo to být takto:

Koncem 14. století stojí u rybníka malá vesnička Leč, patřící Budovcům. Během století patnáctého doznává velkého rozmachu, takže měla být, či snad dokonce je povýšena na město. Koncem patnáctého a začátkem šestnáctého století však opět mizí, pravděpodobně vypálena a zpusťována vojskem. Proto není roku 1538 uvedena v "Seznamu desátků".

(Pokračování na stránce 4)

Vinná leč veliká

KDO BYDLÍ "U ČTYŘ SVATEJCH"

Ke svému jménu Leč přišla vesnička začátkem 18. století. Samotný název zde sice byl a používal se, ale tak byla zvána pouze část pozemku - V dlouhé leči. Neboť leč znamenala a znamená, jak se můžeme dočíst v knize Dr. Antonína Profouse: Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny, "...část lesa nebo pole, která se rázem loví, též zahájené místo(houština), zde se zvěř tenatý loví, dlece k léčení neb líčení na zvěř, tenatý zatažený, též lesní míra...", tedy shrnuto, kus lesa.

Obyvatelé tehdejší Leče však byli uváděni v nejstarších matrikách jako z Pustého mlejna, z chalupy u Pustého, vod nového rybníka (míněn tím rybník U pily).

Koncem dvacátých let 18. století se uvádí i Lederhaus a v roce 1730 se objevuje poprvé název "Chaloupky", jenž přetrvává více než třicet let. Někdy se vynoří též název "Dlouhá leč", inspirovaný jménem bývalého lesa, ale tento název se na oficiální pojmenování ustaluje až kolem roku 1760 (Chaloupky oder Lederhaus oder Letsch). Všechna uvedená jména přežívají dodnes. Jméno Leč je v hovorů nahrazováno jménem Chaloupky a Lederhausu a Pile nikdo neříká Leč dvě.

Zajímavý a ne zcela objasněný původ jména má část Leče pod Babkou - U čtyř zlodějů či jinak také U čtyř svatejch. O vzniku tohoto názvu vypráví Z. Zdrůbek ve své knize Z kronik podbrdská. V roce 1875 kopali chalupěští muži, jmenovitě František Taraba (čp.2) a Josef Průša (čp.26) studnu. Byla to hrozná dřina, protože na vodu narazili až ve 14 metrech. V noci ze soboty na neděli však přišla bouřka a nevytlučená studna se sesula. Když ráno přišli, stáli nad tou pohromou a smutně (nebo

naštvaně) diskutovali co dál. S nimi tam stály i jejich ženy. Šla kolem babka Šilhanová (v čp.1 tehdy bydlela vdova (?) Šilhánková) a volala na ně: "Co tam stojíte jak čtyři svatí?!" Příhoda se vyprávěla hned druhý den v liteňském kostele a odpoledne už o tom věděli i ve Svinařích, na Korně, ve Měňanech a ve všech dalších obcích liteňské farnosti. Od té doby už nikdo těm domům Pod Babkou neřekl jinak než "U čtyř svatejch".

Krásná příhoda, že? Nikde však ani slovo o názvu "U čtyř zlodějů".

Zcela záměrně jsem v úvodu této části ponechal nespisovný tvar svatej, protože tento slangový výraz značí "zloděje". A o vzniku tohoto názvu mi vyprávěl začátkem osmdesátých let pan Josef Fürst, který znal hodně historek od své maminky Barbory Fürstové, rozené Tarabové z Leče čp.15. Vyprávěl mi o obyvatelích této části Leče, kteří chodili a "sháněli" věci od ostatních. Protože to byly čtyři domy, rychle se vžilo pojmenování "U čtyřech zlodějů", aneb "U čtyřech svatejch". Která z variant vzniku je ta pravá, nechávám na rozhodnutí každého z vás.

Mohu navrhnout ještě variantu třetí, kterou jsem si vymyslel, abych vysvětlil oba názvy a nikoho neurazil. Příběh se studnou je pravdivý, opravdu se stal a všichni říkají "U čtyř svatejch" hovorově "svatejch". Stejně tak je pravdivá i vazba "svatej" rovná se "zloděj" a tak stačí málo, aby nějaký krajánek, který náhodou zavítal do Leče, zaslechl název a zvědavě se zeptal: "A to jsou nějakí zloději, či jak?" Všichni víte, jak rychle se takový vtíp šíří. Možná rychleji než původní "svatí" báby Šilhanové.

JoK

Dopis od babičky z Leče

VYMYŠLENÝ DOPIS Z PRVNÍCH LETNÍCH SLAVNOSTÍ

Milá maminko a tatínku, píšu Vám od babičky z Leče, kde probíhaly Letní Slavnosti. Bylo to moc hezké a všichni říkali, že jste dost pitomí, když jste jeli na Malorku, místo do Chaloupek.

V pátek odpoledne bylo na návsi spousta lidí a všichni pili pivo a vzpomínali, jak se v Leči před měsícem poprvé konaly Máje. Že prý si nikdo nepamatuje, že by tady někdy stála májka, a že by se konala májová zábava, to tady prý bylo vůbec poprvé. Možná někdy před válkou, kdy v Leči bývala hospoda a konaly se zde bály a tancovačky, vyhlášené v celém okolí. V pátek večer jsme také odevzdávali kresby, kde měla být nakreslena Leč. Já jsem kreslil rybník a babičky dům. Na rybníce plavou labuť. Jsou dvě, ona a ona, a mají čtyři malá labuťátka. Taky jsem je nakreslil do toho obrázku. Pak jsme losovali nohejbalový turnaj. Pan Kozák napsal všechna přihlášená družstva na papírky a ty naházeli do krabice. Všechna děcka pak tahala papírky z krabice a tak vzniklo pořadí, jak se bude hrát. Paní Jakoubková do toho pouštěla muziku z obrovských beden, takže nebylo vůbec nic slyšet. Všichni pánové, co seděli pod lípou před krámem, pili pivo a pořád se mě ptali, proč tatínek nepřišel a jestli není pitomej, když si s nimi mohl zahrát nohejbal, který prý už nehráli ani nepamatují. A taky prý mohl pít skvělý točený Gambrinus, ten určitě na Malorce nemají a říkali, že ho mám pozdravovat. Pak už se skoro nic nedělo, jen všichni mluvili o tom, jak Slavnosti budou skvělé a jestli vydrží počasí a jestli bude stačit těch šest sudů piva a jestli přijde opravdu tolik lidí, co slíbilo a jestli ten ohňostroj bude opravdu tak dobrý, když už stál takových peněz. No a taky pan Kozák s panem Novákem od Martiny, hráli na kytary a zpívali a pak už jsem šel spát, protože babička říkala, ať jsem ráno čerstvý a já nemohl usnout, protože v sobotu budou slavnosti a už aby bylo ráno.

V sobotu jsem se vzbudil v sedm hodin a hned jak jsem se nasnídal, běžel jsem na návěs, kde už bylo spousta lidí a připravovali stoly kolem kapličky a židle a sedačky a přístřešky a vypadalo to jak v televizi, když jsou takový ty pořady z měst, já už nevím jak se to jmenuje. Na hřišti byla natažená nohejbalová síť a kluci hráli nohejbal. Všichni se smáli, měli dobrou náladu a sluníčko na modré obloze se taky smálo a taky mělo dobrou náladu a já jsem chodil po návsi a díval jsem se.

Kolem osmé hodiny přijeli hráči nohejbalu z

chat od Hatí. Tatínka mám pozdravovat od Pavla a Jirky a Václava a Ládi a všichni zase říkali, že je pitomej, když nepřišel.

A pak už se začalo hrát. Mužstva hrála podle rozpisu, trochu se muselo přeházet pořadí,

Všechny děti byly rozděleny do tří skupin a dostaly papíry a obcházely lidi po celé Leči a každý jim musel napsat nějaký verš, aby vznikla básnička. Naše skupina měla moc hezké verše, já vám některé napíšu:

Maska krávy Mirky se líbila zejména malým dětem, které hodně moc zajímalo, co se skrývá uvnitř. Nahlížely proto pod krávu ze všech stran. Foto ARCHIV

protože někteří hráči ještě nedorazili, ale hrát se začalo na čas. Ostatní pánové seděli kolem hřiště, pili pivo a fandili. Pan Kozák říkal, že nohejbal se musí dohrát do půl jedné, protože pak je slavnostní zahájení a jeden pán z Hatí se ho ptal, kolik je mužstev a když slyšel, že 12, tak říkal: Ty vole, to máme co dělat do večera. Ale když se pak dozvěděl, že se hraje vřazovací systém a ne každý s každým, tak řekl: Jo aha. Tak takhle by se to mělo dát stačit. A tak mužstva hrála nohejbal, tak, aby v půl jedné byla známa dvě nejlepší, která budou odpoledne hrát finále o nějakou velice vzácnou cenu, kterou však pan Kozák nechtěl prozradit. A taky byla v místnosti, kam jsme chodili občas hrát stolní tenis, výstava o historii Leče a na stěnách tam visely staré mapy, jak vypadala Leč v roce 1714 a v roce 1771 a ještě v jiných letech a byla tam velká mapa Stabliního katastru a barevný erb města Leče, který však nebyl pravý, protože Leč nikdy městem nebyla, ale mohla být, kdyby nepopravili pana Budovce. Já tomu moc nerozumním, ale takhle jsem to slyšel. A vedle těch map visely kopie rodných a křestních listů ze starých dob a fotografie dělníků z cihelny a fotografie pánů, kteří sedí v hospodě v Leči před první světovou válkou.

A pak už byl oběd a babička říkala, že dnes nebude vařit, protože v krámu u paní Jakoubkové prodávali teplé párky a taky nanuky a brambůrky a slané tyčinky a taky guláš a na návsi stálo auto, kde grilovali kuřata a ten pán co je griloval, tak říkal paní Jakoubkové: Hanko, já měl 40 kuřat a za chvíli budou pryč. Ale na nás se ještě dostalo a babička nám koupila kuře a bylo moc dobrý.

Jo a taky jsme od rána hráli takovou hru.

Když se v Leči něco děje, hned celá ves pookřeje.

V Chaloupkách jsem celé léto, a to proto – baví mě to.

V Leči roste lípa, pod tou se to líbá.

Když jsou v Leči slavnosti, všichni skáčou radostí, mladí – staří tancují u piva se radují.

Když pak někdo z návštěvníků napsal o tom, že Nesvačily jsou nejlepší, hned se objevil verš:

To jsou pěkný kecy, my jsme nejlepší

a bydlíme v Leči (Radek, Kája, Lucík, Šotek)

A pak už se přiblížila jedna hodina a všechna dětská družstva šla k domu, kde bydlí Jakoubkovi a tam si nafoukla balonky a čekala až přijde pan Kozák a paní Jakoubková a taky si připravila jména družin a pokřtky. My jsme byli družina s názvem Mozek Litně, to vymyslela paní Hana Rajtřová, naše vedoucí a Vladka a Hanka a měli jsme takový pokřik: -Každý ví, každý ví, že je náš tým nejlepší. Další družina se jmenovala Lečtíci, jako že jsou z Leče a měli pokřik: Lečtíci jsou chlapi a mají vždy pod čepicí a jejich vedoucí byla paní Eva Raitřová a Dáša a Kristína a poslední třetí družinu vedla paní Hana Batřková a Zuzka a Katka a byli to Draci a když šli tak křičeli:

- Draci nejsou žádní raci, s výhrou nemaj žádnou práci. A taky jsme měli barevné spreje na vlasy, červený a zelený a všichni si nastříkali hlavy.

A pak už přišel pan Kozák s paní Jakoubkovou, oba byli oblečení jako Skotové a za nimi šla paní Artřlová a paní Rajtřová a velké holky, které nesly vlnku Leče s domečkem, sluníčkem a stromečkem a ta vlnka byla moc hezká a všem se líbila.

(Pokračování na stránce 5)

Jedna z nejlepších masek Letních slavností Leče 1999 – zajíček Payboj Foto ARCHIV

Divadlo na návsi

CO VIDĚL KRAJÁNEK MEZI KAPKAMI DEŠTĚ

Leč – Letní Slavnosti Leče oslavily své druhé výročí. A jak to viděl krajánek?

Řeknu vám lidičkové, že všude je hezky, ale jsou místa, kde je ještě lépe. Jako onehdá. Byla sobota 8. července, zamračená a deštivá a já šlapal zrovna krásným údolím Berounky.

V Zadní Třebani vidím, jak se připravuje k odjezdu vláček, mířící do Litně a do Lochovic a najednou, jakoby mi můj vnitřní hlas povídal: Sedni si a jed! V mžiku jsem seděl ve vláčku a když se průvodčí ptal, kampak to bude, vašnosto, povídám upřímně: "Rekněte, kde je tady hezky?! Snad třetí stanice by mohla být ta pravá." A on jen kývnul hlavou: "Tak tak, Skuhrov pod Brdy. Moc hezké místo. A jestli mohu doporučit, stačí pár kroků ze stanice do vsi Leč, kde mají zrovna dnes Letní slavnosti. Pořádali je už vloni a bylo to moc hezké."

Tak jsem krátce po poledni dorazil do Leče na návěs. Právě končil nohejbalový turnaj a všichni se těšili na odpoledne, kdy se utkají finalisté. Vítěz dostane podle tradice plnou bandičku piva. I já jsem dostal pivo přímo od čepu a k tomu dobrou domácí klobásu. Souseď mi pak řekl, co se bude dít.

Pak uhořela jedna hodina odpolední. Na návěs přišel průvod dětí vedený Arabem a Arabkou, což byli dva převlečení místní organizátoři. Představili dětské skupiny, pověděli, co nás všechno čeká a nakonec vztýčili vlajku se symboly vody, lesa a slunce. Letní slavnosti začaly.

Děti skákaly v pytlich a srážely plechovky míčem, nosily vodu v kelímčích a házely vejcem do dálky. Pak soutěžili dospělí. Závodů v běhu s trakařem měly obrovský úspěch, obzvláště když běžely ženské. Pojednou se strhnul takový prch, že se všichni schovali a nikdo už nechtěl závodit. Ať ale přišlo jak chtělo, děti si nedaly vzít svoje divadlo. Týden nacvičovaly hru z historie Leče, hru o setkání krajánka s mlynářem od Pustého rybníka a chtěly ukázat, co se naučily. Pod přístřeškem se objevil mlýn s nakresleným mlýnským kolem a pod velkou lípou stanul pěvecký sbor babiček a prababiček. Hra byla plná krásných písniček a já chvílemi až zaslzel. Všichni tleskali, děti se ukláněly, já rozdával buchty a kolem přišlo.

To už se organizátoři začali zabývat myšlenkou, odvolat zbylý program. Ale lidé řekli: "To ne!!! Těšili jsme se na průvod maskar, celý rok si vymýšlíme za co jít, pak to připravujeme a teď bychom měli couvnout před deštěm?"

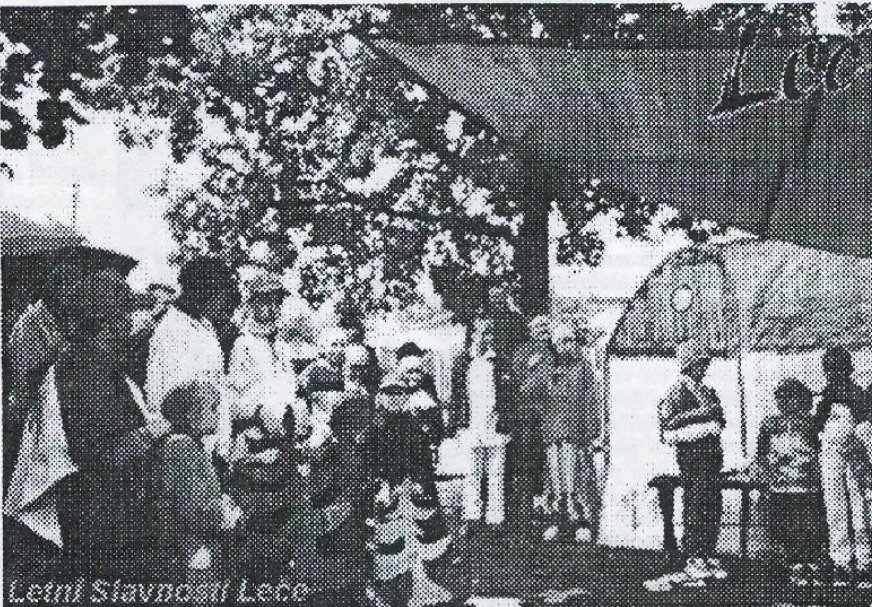
Ani nohejbalisté se nenechali od finále odraďit. Zápas to byl lýtý. Finále mistrovství světa bylo proti tomu čajíček. Z vítězství se po těžkém boji radovali Jakoubek Pavel mladší, Batík Lukáš a Mayer Tomáš, družstvo s věkovým průměrem 14 let. Dostali tričko s erbem Leče a

bandičku plnou... koly.

Kolem sedmé večer začal maskarní rej. Byli tu čarodějnice, vodníci, loupežníci, princezny a další. Masky ukazovaly, co umí, tančily s diváky a všichni se smáli a tancovali. A pak zapálili na návsi oheň a hrálo se a zpívalo, pivo teklo

proudem a když se setmělo, objevil se nad rybníkem ohňostroj. I já jsem hrál a zpíval skoro celou noc a když jsem pak druhý den odcházel dál do světa, musel jsem slíbit, že za rok zase na Letní Slavnosti Leče zavítám.

Josef KOZÁK

Vrcholem „propršelych“ Letních slavností 2000 se stalo divadlo na návsi. Místní děti společně se sborem babiček a prababiček nacvičily krátkou hru z historie Leče se zpěvy a tanci. Nechyběla ani soutěžní otázka na konci.

Foto ARCHIV

Leč bývala městem

CHALUPY OD NOVÝHO RYBNÍKA NEBO LEČ

(Pokračování ze stránky 2)

Roku 1570 prodává místo po vypálené vesnici a zarostlé lesem Adam Budovec pod jménem "Vinná leč veliká" i s rybníkem Pustým.

Tolik teorie o nejstarších počátcích Leče. Neshoduje se sice s ústním podáním, avšak na druhé straně zase přesně zapadá do zjištěných údajů. Byla-li Leč kdysi opravdu městem, dokázat nelze. Na druhé straně to však nelze ani vyvrátit. A tak může dál žít vyprávění o staré Leči, jenž měla být kdysi velice rozlehlá.

Vyprávění o "městu Leči".

***

Půl století uplynulo od barbarského vpádu Švédů do Litně a okolí. Blíží se konec 17. století a v místech, kde "snad" stávalo "město Leč" šumí jen koruny mohutných dubů a nebe se zrcadlí v hladině opuštěného rybníka, snad právě proto nazvaného "Pustý". Do Čech se hrnou proudy německých přistěhovalců, aby zalidnili zpustošenou zem. Mezi nimi je velké množství židovských rodin. Jedna z nich si vybírá za svůj budoucí domov klidné údolíčko pod panským dubovým lesem "Ve starých hatích". Můžeme se o tom dočíst v tzv. "Poznamenání všech Židů, kteří se na statku Litní vynacházejí", sepsaném v roce 1724. Zde je uvedena rodina Anny Porkosové, spolu se sloužícími Markem a Davidem Lewym a jako datum příchodu je uveden rok 1696. Svoji živností, vyděláváním kůží, dala pak tato rodina údolíčko, známému doposud jen jako místo,

kde stojí domek hajného, jméno, jež přetrvalo věky. Jméno "Lederhaus". Zatímco však koželužské řemeslo vzkvétalo a jeho sláva se šířila po okolí, liteňské panství na tom bylo přesně opačně. Majitel Litně, poslední z hrabat Kuňatů, František Eusebius, si v hospodářství vedl tak zle, že roku 1711 muselo být celé panství dáno do dražby. Novým majitelem se stává baron František Karel z Bechyně a Lažan a jeho první snahou bylo Liteň opět pozvednout. Nechal proto pokácet právě onen dubový les "Ve starých hatích", postavit zde rybník s vodní pilou, kde se dřevo hned zpracovávalo a vzniklé pozemky obdělával sedlák z nového statku, Václav Štindl, řečený též Dudáček, původem z Měňan. Kromě jmenovaného statku, pily a rybníka byl postaven (možná jen obnoven?) i mlýn řečený Pustý na hrázi stejnojmenného rybníka. A tak ke koželužné a myslivné v Lederhausu přibývá statek a mlýn plus několik chalup a roky 1713 -14, kdy došlo k jejich stavbě je možno považovat za vznik "nové Leče".

Deset let trvalo než se k obyvatelům zakládajícím Leč připojili další. Teprve roku 1727 se totiž v matrikách začínají objevovat nová jména - Vituš Chvojka, Martin Novák, Jan Tůma, Leč se rozrůstá a v lednu roku 1771, kdy do obce přijíždí císařské vojsko, aby spočítalo muže a dobytek a označilo všechny domy popisnými čísly, má Leč celkem 24 domů.

Josef KOZÁK

Leč je naše rodná víska,
stále se nám po ní stýská
Na návsi u kapličky sešly se děti i babičky,
je tu celá ves, veselo je dnes
Léto v Leči, žádný div,
podívej těch krásných piv
Pivo teče také léčí,
podívej se léto v Leči
Je tu krásně, je tu živo,
mají tady světlé pivo

Mažoretky přivedl Švejek

INVALIDA VEZENÝ NA VOZÍKU PŘIVEDL NA NÁVES LEPÉ DĚVY

Ten vozík tlačila paní Müllerová a o celé události napsala okamžitě dopis své neteři.

Milá Stázinko, předem mého dopisu přijmi milou vzpomínku na Tebe a na Františka. Už je to hodně dlouho, co jste u mě byli naposledy. Musím Ti napsat, co jsem prožila tuto sobotu s mým nájemníkem, panem Švejkem.

On už od začátku týdne ležel doma v posteli s tím svým revmatismem, který ho trápí jako naši nebohou maminku, dej jí Pánbůh lehké odpočínutí, a stejně jako ona nemůže občas skoro vůbec chodit. A tento pátek si mě zavolal a povídá: - Paní Müllerová, jdou si půjčit zase vozejk, ten co mě na něm vezly do Světové války a pojedeme do Leče na letní slavnosti. Povídal Sudík U Mecnů v hospodě, že se už konají třetí rok a pokaždé to stojí za to. Tak si nechaj připomínky a ráno vyrážíme.

Milá Stázinko, vyrazili jsme vlakem na Plzeň a v Zadní Třebáni přesedli na místní lokálku, které bude 1. září už 100 let, a ráno kolem deváté byli na místě, v malé vesničce Leč u rybníka, kterému říkají Pustý.

Tak jsme tam zaparkovali na návsi a pan Švejek si hned nechal natočit jedno světélko a začal vést řeči, jak je jeho zvykem. Žádná velká zábava to tam dopoledne nebyla, jen na hřišti hráli s míčem nohejbal, což není pokoukání pro ženskou.

Zato v jednu hodinu to všechno začalo a pak jsem si to opravdu užila. Nejprve jsme zahájili my, s panem Švejkem, a za námi pochodovaly mažoretky od rybníka. Moc jim to děvčatům slušelo. Pak soutěžila dětská družstva, společně s dospělými a také pochodovala, podobně jako mažoretky na začátku.

A potom, milá Stázinko, chodili lidé na šlapacích prknech. Nikdy jsem to neviděla, ale je to obrovská legrace. Sedm lidí si stoupne na připravená prkna a snaží se jít dopředu a pak dozadu. Sedm lidí musí stejně zvedat nohy a to není jen tak, vždycky se najde nešika, který

šlápně proti.

A potom se zase hrál nohejbal, říkali tomu velké finále, protože je to o velkou bandičku piva, jako každý rok.

Ale nejvíce se všichni těšili na maskarní rej. To se většina lidí v vesnici převlékne za masky

ňostroje.

Bylo to moc hezké, poslala jsem vám také pohled z Letních slavností, který tam rozdávali a teď vám píši tento dopis. A kdybyste chtěli vidět jak to tam vypadalo, jsou prý k dispozici ta dagerotypie, dnes tomu říkají fotky, na něja-

Na prvních Letních slavnostech třetího tisíciletí se šlo velké množství zuffecích masek. Kočky, prasátka, vlk a opice, ti všichni večer tančili a nechtěli se vrátit prátky do lesa či do klecí.
Foto ARCHIV

a jdou na návés tančit a zpívat. A tak jsem mohla u toho Pustého rybníka vidět čaroděje, vílu, vlka s Červenou Karkulkou, opice, kočičky a prasátka a taky babku s kozou a tančící černošky a spoustu dalších masek. Celý večer se tancovalo a zpívalo a když se pak nad rybníkem setmělo, rozzářila se barevná světla oh-

kém tom internetu. Já tomu sice nerozumím, ale František je šikovný a určitě si bude vědět rady. Prý stačí, když mu řeknu www adresu: <http://lec.webz.cz>.

Líbá vás všechny a na shledanou se těší
teta Müllerová,
posluhovačka u pana Josefa Švejka

Dopis od babičky z Leče

VEČER PŘIŠEL NA NÁVES PRŮVOD MASEK

(Pokračování ze stránky 3)

Celý průvod zahrnul na návés a všechna družstva křičela své pokřiky, hezky jedno po druhém, aby jim bylo rozumět a bylo to fantastický. Lidé co seděli na návsi ztichli a všichni koukali na ten náš průvod, jak se blížil, a my jsme se zastavili na hřišti a ti co nesli vlajku šli až ke stožáru a pak začala hrát hymna Chaloupek, což je taková stará písnička, kde se zpívá: Chaloupky pod horami, co se to stalo s vámi.... a tak dále. A při téhle písničce stoupala vlajka na stožár a všichni koukali a někteří zpívali. Já jsem se ptal kluků, proč je to hymna a oni říkali, že Leč se v okolí říká také Chaloupky a že tuhle písničku si místní upravili a nezpívají Chaloupky pod horami, ale Chaloupky pod Chrástami, což je les, který se rozkládá kolem Leče neboli Chaloupek. A také mi říkali, že na té vlajce je slunce, které symbolizuje život a radost a domeček jako Chaloupka a strom jako Chrástka a modrá část dole, to je jako rybník. Tak takhle vypadá vlajka a hymna Chaloupek neboli Leče.

A večer přišel průvod masek a kráčel od silni-

ce dolů na návés a v čele toho průvodu šly cikánky a táhly vozík, na kterém byla převlečená paní Jakoubková jako mimino a pořád řvala a ony jí dávaly pít z velké láhve a pak tam šlo ještě spousta dalších masek, malé děti a dospělí a také pán v červené buřince, který hrál na harmoniku.

A když ten průvod došel na hřiště, tak se rozdělil na masky a na diváky a masky si stoupnuly za síť a diváci před síť a pan Kozák každou masku přivedl doprostřed hřiště a představitel jí a vedl s ní řeči. A nejlepší bylo mimino paní Jakoubkové a cikánky co ho doprovázely a potom také bába s nůši a prase a slepice a čert a rytíř a kráva a jiná bába s nůši a potom také lesní víly a kovbojové a indiáni a paní Fürstová, babička Martiny, která byla oblečená jako cyklista a měla cyklistickou helmu a pan Kozák se jí ptal jak vypadá veselý cyklista a ona řkala, že neví a pan Kozák říkal, že veselý cyklista má na zubech nalepený mouchy, ale to Martiny babička neměla a tak dostala diplom a jela pryč. A pak tam přišly tři holky a měly rozčuchané vlasy a namalovaný pihy a

přiletěly na koštěti a říkaly, že jsou čarodějnice a když je viděli psi, co tam byli, tak se hrozně rozštěkali a vypadalo to, že jsou to fakt pravé čarodějnice a tak raději odletěly.

A potom přišla paní, která byla celá v bílém a nesla velký hrnec a říkala, že je kuchařka a všem nabízela rizoto, které měla v hrnci, ale nikdo ho nechtěl a tak ho ta paní dala takovým hezkým dvěma psům a ti si k tomu čichnuli a pak to začali žrát a všichni říkali panu Davidkovi, to byl pán, co tam s nimi byl, že je těch psů škoda.

A nejlepší byla také paní Řezníčková, co bydlí v zadu za rybníkem, protože ta se oblékla jako zajíček Playboy a měla velké chlupaté uši a malý ocásek na zadku a zástěrku a na tričku namalovaná prsa a protože je dost při těle, tak to vypadalo hrozně moc srandovně a všichni se smáli a tleskali jí a ona jim za to zavrtěla ocáskem na zadečku.

A když tam přišla bába s nůši a vedla krávu, tak dva malí kluci, kteří byli oblečení jako vojáci, pořád chodili a koukali pod prostěradlo.

(Pokračování na stránce 7)

Poklad Budovců nalezen

KRAJÁNEK VYPRAVUJE O LETNÍCH SLAVNOSTECH

Pozdrav Pánbůh, lidičkové.

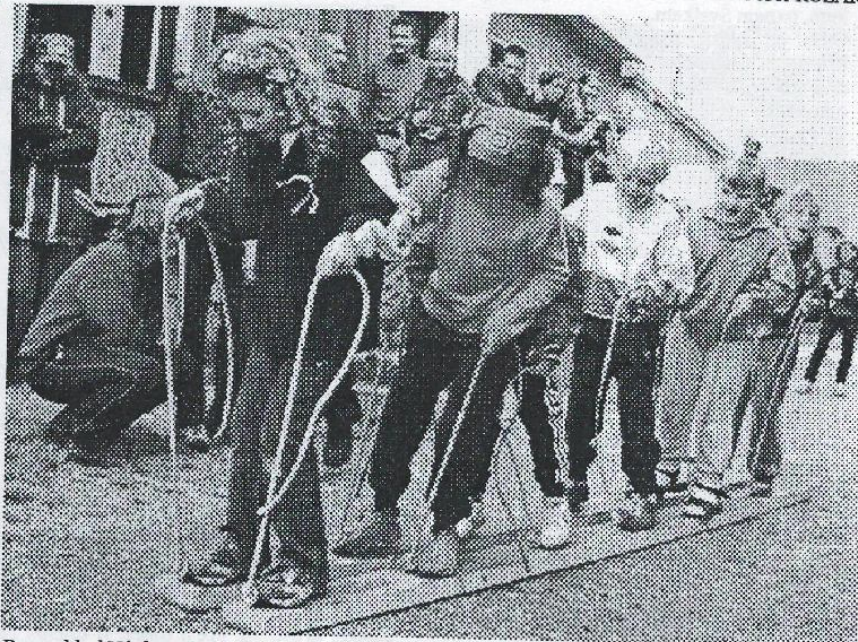
Vzpomínáte si ještě na moji první návštěvu Letních slavností Leče v roce 2000? Tenkrát je místní pořádali podruhé. A tak, když jsem se letos dozvěděl o již tradičních čtvrtých, všeho jsem nechal a hned tam spěchal. Jen jsem cestou prosil svatého Petra, aby to letos nebylo jako tehdy, kdy celý den propršel. Vyslyšel mě jakž takž a poslal na zem typické polojasno s přehánkami. Už brzy dopoledne, kolem deváté začal na místním hřišti turnaj v nohejbale. Letos se sešlo osm mužstev z okolí. A tak bylo na co koukat, mač střídal mač, bratr neznal bratra a Liteňák Liteňáka. Ale to už se na návisi scházela dětská družstva z liteňské školy, která přivedla do Leče vidina pokladu bývalého majitele panství, Budovce z Budova. Téměř dva měsíce luštila dětská družstva podivné nápisy, ze kterých se dozvěděla, že prý kolem druhé hodiny odpolední se na návisi objeví poklad. Řeknu vám, lidičkové, že jsem byl na ten poklad zvědavý snad víc, než všechna ta děcka dohromady. A už se zahajovalo. Požádali mě, abych řekl pár slov, ale copak já jsem nějaký oficiální řečník? A tak jsem rád předal řeč předsedkyni pořádajícího občanského sdružení Přátelé letních slavností Leče, Haně Jelínkové a pak hned starostovi Litně Josefu Poláčkovi a také místostarostovi a předsedovi občanského výboru Karlu Klimentovi. A dobře jsem udělal, poněvadž tak mohli všichni slyšet o podpoře Obecního úřadu a dokonce o finančním příspěvku. Jářku, peněz na poklad není nikdy dost.

Ale než se poklad objevil, tak ještě zatancovaly tanečnice ze Všeradic a pak přišly malé kouzelnice a pak... podržte se lidičkové, pak se objevil nefalšovaný pirát s pokladem. A stačilo jen nastoupit na "šlapací prkna" a dojít si pro něj. Jako první šlo dětské družstvo Svinař, jelikož bylo ve školní hře o poklad nejlepší. A potom Liteň a Leč. Ostatní školní družstva nepřišla a ... prohloupila. A pak si vyzkoušeli "šlapací prkna" dospělí. Ti šlapali o poklad ve tvaru láhve šampaňského. A zase vyhráli Svinaře. Oni to snad někde tajně trénovali. Ale pak se všichni sesedli a na plácku před býva-

lou slavnou chalupeckou hospodou, kde se konávaly vyhlášené tanečvačky, předvedl Třehusk kabaret za Prahou a Praskavec tancoval jak na nejlepším sále. Pravda, v jednu chvíli

zvláště pozor a večer tuplem, aby se zase mohlo sedět a zpívat u ohně dlouho do noci. Tak nezapomeňte lidičkové, napřesrok v červnu v Leči na návisi.

Josef KOZÁK

Pro poklad Václava Budovce z Budova si děti musely dojít na „šlapacích prknech“.

Foto J.KOZÁK

všechny zahnal děšť, ale já si myslím, že to musel udělat svatému Petrovi nějaký nezbedný andělek a Petr to hned zarazil, protože jinak by na tom božím světě nebyla žádná spravedlnost, takovýhle kabaret pod širým nebem jsem nikde neviděl a že jsem pořádně kus světa prošel.

No a pak přišly masky. Stejně jako vloni a předloni a předpředloni. A jestli Pánbůh dá, tak jako napřesrok, kdy budou jubilejní páté letní slavnosti a svatý Petr si dá na počasí ob-

Jak jsme hledali a našli Budovcův poklad

Náčrt hry pro dětské družiny. Hra vrcholila na letních slavnostech Leče 29.6.2002 v Leči objevením pokladu.

Historické skutečnosti: - Leč byla ve vlastnictví Adama Budovce z Budova, otce Václava Budovce z Budova, - Adam Leč prodal roku 1570 Vratislavům z Mitrovic a tím byla spojena s Litní, - Václav cestoval po světě (Carihrad v Turecku) a byl 1621 popraven na Staroměstském náměstí

Etapa 1; Fíkce pro hru: Liteňský farář Kreisinger, autor knihy Liteň a přifařené obce, napsal začátkem 20.století dopis, ve kterém se zmiňuje o listině, kterou napsal Václav Budovec po návratu z Orientu a kde se hovoří o jakémisi pokladu(?). Útržek dopisu byl k dispozici na faře a pak byl vzat do depositáře berounského archivu. Ve fragmentu je napsáno o pokladu a o tom, že jen ti, kteří spojí lid český z okolí mohou dosáhnout klíče, což jest poklad.

Úkoly: hráči se rozdělí do skupin (družin, oddílů, rodů, ... název dle volby), které zastupují okolní obce, jež jsou, či byly v oněch letech samostatné (tj. kolem roku 1570), vytvoří vlastní erby obcí, které mohou či nemusí vycházet z erbů majitelů. Vytvoří popis historii své obce do onoho času. Zvláštním glejtem, který sami vypracují a vytvoří, se přihlásí do boje o poklad.

Družiny vyluštily arabské písmo, našly tajemného sběratele i mapu s označením místa pokladu a nakonec si pro poklad, který na náves přinesl pirát, došly na šlapacích prknech.

Josef KOZÁK

Já nejsem Škot

JAK TAKÉ MOHLO VZNIKOUT JMÉNO LEČ

Úsměvné vyprávění o tom, jak také mohlo vzniknout jméno Leč.

Kdysi dávno, někdy kolem roku 1360 vrátil se tehdejší majitel Leče, která se ještě Leč nejmenovala, Jan Budovec z Budova ze své dlouhé cesty po Skotsku. Přivezl si nejen tradiční skotské oblečení, kilt neboli sukni s odpovídajícími tartamy, to jsou kostky na kiltu, ale osvojil si též způsoby chování. A jednou z nejznámějších vlastností Škotů je, jak známo, přílišná spořivost mnohdy až lakota. A takto lidé zde i v okolí Jana Budovce viděli. Jako lakotného majitele panství kolem Pustého rybníka. Jan Budovec se však ohražoval, že ne, že není lakomý, snad jen na české poměry trochu více spořivý.

A protože většina těch, kteří mu spořivost vyčítala používala staré české slovo škot, Jan Budovec reagoval vtípem.

Já nejsem ŠKOT, leč SKOT.

Tato věta se stala natolik známou, že kdykoli v širokém okolí někdo promluvil o Janu Budovci, všichni hned věděli o kom a o jakém místě jde řeč. Všichni s úsměvem opakovali .. leč ..leč..leč.

Věta se vžila natolik, že i po smrti Jana Budovce se velké osadě, která pomalu vyrůstala ve středověké město, neřeklo jinak než Leč. A protože Budovci dále rozvíjeli odkaz Otce Vlasti, císaře Karla IV., a všude, kde to bylo jen trochu možné, vysazovali a pěstovali vinnou révu, bylo město známo jako Vinná Leč veliká.

Pokud by se někomu snad zdálo moje vysvětlení vzniku jména Leč přitažené za vlasy, může si najít význam jména v odborných knihách, například v knize Dr. Antonína Profouse: Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny.

Až je to vysvětlení posvěcené historií, mě se líbí toto skotské.

Josef KOZÁK